C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.4r-348/26 Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător Veronica Cupcea

D E C I Z I E
În numele Legii

02 iulie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, judecător Ion Talpa
Judecători Viorica Severin, Cristina Prisacari

a judecat în ordine de recurs, în lipsa părților, recursul victimei Mura Raisa și recursul agentului constatator, inspector principal al Direcției STCDATUCC al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Codrean Roman, declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03.12.2025, adoptată în cadrul examinării cauzei contravenționale în privința lui Coadă Elena în baza art. 177 alin. (3) lit. d) Cod Contravențional,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

La data de 06.10.2025, agentul constatator din cadrul Direcției STCDATUCC al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Codrean Roman, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 00050, prin care Coadă Elena a fost învinuită de comiterea contravenției prevăzute de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravențional, pe faptul că, în apartamentul nr. 42 din blocul de locuit din str. S*****, s-a constatat reamplasarea reţelei de apă a blocului, în lipsa actelor permisive, neautorizat.

Prin decizia agentului constatator din 06.10.2025, Coadă Elena a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravenţional şi aplicată sancţiune sub formă de amendă în mărime de 180 unități convenție ale, cu remedierea construcţiei reţelei afectate neautorizat - conform art.439^6 alin.(1) Cod contravenţional.

Ulterior, la data de 08.10.2025, în Judecătoria Orhei, sediul Central a parvenit procesul contravenţional nr.00050 din 06.10.2025, prin care contravenienta Coadă Elena a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravenţional.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03.12.2025, s-a declarat nulă decizia agentului constatator nr.00050 din 06.10.2025 privind sancţionarea lui Coadă Elena în temeiul art.177 alin. (3) lit. d) Cod contravenţional, *ca fiind emisă contrar competenţei materiale.*

S-a încetat procesul contravenţional în privinţa lui Coadă Elena, în baza art.177 alin. (3) lit. d) Cod contravenţional.

S-a respins demersul agentului constatator, inspector principal al DSTCDATUCC Orhei, Codrean Roman, privind aplicarea măsurii de siguranţă conform art. 439[6] alin. (1) Cod contravenţional.

Hotărârea instanţei a fost atacată cu recurs de către victima Mura Raisa, prin care solicită casarea hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Central din 03.12.2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă recunoașterea vinovăției lui Coadă Elena în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravenţional, aplicarea sancțiunii contravenţionale corespunzătoare şi a măsurii de siguranţă prevăzute de art. 439[6] alin. (1) Cod contravenţional, respectiv obligarea la remedierea construcţiei reţelei afectate neautorizat.

În motivarea recursului a invocat următoarele considerente:

Hotărârea instanţei de fond este lovită de viciu fundamental de interpretare a legii şi de o eroare gravă de logică juridică, care duce la o denegare de dreptate pentru victima Mura Raisa. Instanţa a confundat efectele nulităţii unui act procedural cu imposibilitatea tragerii la răspundere, aplicând eronat principiul *non bis in idem*. *Decizia agentului putea fi anulata doar parţial, or amenda a fost aplicata conform competentei.*

Instanţa de fond, *a reţinut că anularea deciziei agentului constatator pe motiv că acesta nu avea competenţa să aplice măsura de siguranţă*, *ci trebuia să trimită dosarul instanţei, fapt care împiedică o nouă judecată*, citând cauza CEDO Gradinger v. Austria. Susține că, interpretarea indicată supra, este profund eronată în contextul speţei. Principiul *non bis in idem,* protejează persoana de a fi judecată de două ori pentru aceeaşi faptă printr-o hotărâre definitivă, *iar în cazul de faţă, decizia agentului constatator a fost declarată nulă pentru incompetenţă materială.*

Logica formală dictează că *quod nullum est, nullum producit effectum* (ceea ce este nul, nu produce niciun efect). *Dacă decizia agentului constatator este nulă absolut pentru incompetenţă*, ea nu a existat niciodată din punct de Vedere juridic. Prin urmare, Coadă Elena nu a fost "deja sancţionată" în mod valid, *ci a fost subiectul unui act administrativ inexistent juridic*. Anularea unui act incompetent, nu echivalează cu o achitare sau cu o încetare a procesului pe fond, *ci repune*

părţile în situaţia anterioară, deschizând calea pentru o judecată legală de către autoritatea competentă - în speţă, instanţa de judecată.

Instanţa de fond, constatând că agentul constatator şi-a depăşit competenţa, deoarece conform art. 395 alin. (1) pct. 1 lit. d) Cod contravenţional, competenţa aparţine instanţei, *avea obligaţia legală nu doar să constate nulitatea actului agentului, ci, în virtutea plenitudinii de competenţă, să judece fondul cauzei*. Procedând la încetarea procesului, instanţa a validat o stare de ilegalitate printr-un artificiu procedural.

Raţionamentul instanţei de la § 54-57 din hotărâre, conform căruia procesul s-a "finisat", la 06.10.2025 şi nu mai pot fi efectuate acţiuni, este vicios. Un proces contravenţional nu se poate considera "finisat" printr-un act emis de, *o persoană necompetentă. Ori,* finisarea procesului are loc doar prin emiterea unei hotărâri definitive de către organul competent.

Cu referire la prevederile art. 439[6] alin. (1) Cod contravenţional, prin respingerea demersului de aplicare a măsurii de siguranţă strict pe motive procedurale, instanţa a lăsat recurenta Mura Raisa expusă unui risc continuu. Instanţa a ignorat scopul legii contravenţionale, care nu este doar pedepsirea făptuitorului, ci şi restabilirea ordinii de drept şi înlăturarea consecinţelor faptei ilicite.

Faptul că agentul constatator a greşit procedura nu trebuie să profite contravenientului în detrimentul victimei şi al legalităţii construcţiilor. *Judecătorul urma să aplice art. 445 din Codul contravenţional, să remedieze eroarea de competenţă prin preluarea examinării fondului şi să aplice sancţiunea corectă, inclusiv măsura de siguranţă, aşa cum prevede art. 395 Codul contravenţional.*

Instanţa susţine la § 44 că „*nulitatea absolută a deciziei prevalează condiţiei temeiniciei”*. Aceasta este o abordare mecanicistă care ignoră rolul activ al instanţei. Când instanţa este sesizată, *chiar şi printr-un act viciat de incompetenţă al agentului,* şi instanţa însăşi *este* autoritatea competentă, *aşa cum recunoaşte la § 36*, ea trebuie să procedeze la judecarea cauzei, *nu să se dezinvestească lăsând conflictul nesoluţionat.*

Refuzul de a examina fondul (fapta de reamplasare neautorizată a reţelelor) constituie o încălcare a dreptului recurentei Mura Raisa la un proces echitabil şi la protecţia proprietăţii sale, garantate de Constituţia R. Moldova şi CEDO.

Susține, că hotărârea atacată creează un precedent periculos: permite menţinerea unor construcţii ilegale şi periculoase (*reamplasarea reţelelor de apă în bloc*) doar pentru că agentul constatator a emis o decizie de sancţionare, în loc să trimită un proces-verbal instanţei. Astfel, respectiva eroare administrativă nu poate şterge existenţa faptei contravenţionale şi nici nu poate exonera făptuitorul de obligaţia de a remedia situaţia.

Împotriva hotărârii instanței de fond a declarat recurs agentul constatator din cadrul Direcției STCDATUCC al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Codrean Roman, fiind solicitată admiterea recursului și casarea integrală a hotărârii instanței de fond.

Menționează că 11.08.2025, agentul constatator al Inspectoratului, Codrean Roman a constatat reamplasarea neautorizată a reţelelor de apă în apartamentul nr.42 din str. S*****, în prezenţa cet. Coada Elena. Reieşid din faptul ca Coada Elena, s-a eschivat de la solicitările Inspectoratului de a prezenta actele permisive privind reamplasarea reţelei de apa și a ignorat citaţia nr.4338/25 din 13.08.2025, în privinţa lui Coada Elena, a fost încheiat procesul-verbal cu privire la contravenţie pe faptul că ultima, a executat lucrări de reamplasare neautorizată reţelelor de apă în apartamentul nr.42 din str. S*****.

Faptul nelegalităţi acţiunilor lui Coada Elena, a fost confirmat de administratorul blocului de locuit IM SCL Orhei, prin procesul-verbal din 18.06.2025.

Agentul constatator a calificat faptele lui Coada Elena în baza art. 177 al. (3) lit. (d) Cod contravenţional, încălcarea legislaţiei la reconstrucţia încăperilor manifestată prin reamplasarea neautorizată a reţelelor de apă.

Cu referire la prevederile Hotărârii Guvernului nr. 391 din 14.06.2023 cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică realizează funcţiile stabilite de Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea INST - Anexa nr.l la Hotărârea Guvernului nr. 391/2023, și trimitere la art. 408^2 alin. (1), art. 439^6, art. 395 alin. (1) lit. d Cod contravenţional, instanţa de fond nu a examinat procesului-verbal seria INST nr. 00050 din 06.10.2025, detaliat sau a examinat prin prizma altor învinuiri ce nu sunt relevante.

Susține că, şedinţa de judecata din 03.12.2025 a participat Mura Raisa , care este domiciliată în str. *****, avînd statut prin procesul-verbal seria INST nr. 00050 din 06.10.2025 de victimă, mai mult ca atît, s-a expus în cadrul şedinţei.

În Hotărâria Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025, de vicitma Mura Raisa nu sa specificat nimic, nici declaraţiile acesteia nu au fost înscrise, prin ce, au fost încălcate drepturile victimei prevăzute art. 395 alin. (3) Cod contravenţional, și îngrădit dreptul de a ataca cu recurs potrivit art. 467 al. (3) Cod contravenţional.

Prin hotărîrea contestată privind încetarea procesului contravenţional, instanţa de fond tolerezează construcţia neautorizată, iar anularea procesului contravenţional nu justifică şi nu înlătură construcţia neautorizată şi nu înlătură consecinţele ce pot eventual surveni în rezultatul construirii în lipsa actelor permisive.

Ori, art.442 alin.(1) Cod contravenţional, prevede că procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se

identifică făptuitorul.Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Prin hotărârea în cauză se stimulează efectuarea construcţiilor fără actele permisive, persoanele vinovate fiind absolvite de răspundere.

Potrivit art. 471 alin. (1) Cod contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților*, potrivit alin. (2), instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință, însă în termenul oferit de instanță de către participanții la proces referință nu a fost depusă.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în limitele motivelor invocate în recursuri, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursurile urmează a fi admise, iar hotărârea instanței de fond urmează a fi casată integral, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs pentru repararea erorilor de drept, inclusiv în cazul în care nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie, precum și în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției nu permite verificarea legalității și temeiniciei acesteia.

*În conformitate cu art. 470 alin. (3) din Codul contravenți*onal, instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze și alte temeiuri, fără a agrava situația contravenientului.

Colegiul penal constată că hotărârea instanței de fond este afectată de deficiențe care împiedică verificarea deplină a legalității și temeiniciei soluției adoptate.

La caz, Colegiul relevă ca fiind corectă constatarea instanței de fond, *că aplicarea măsurii de siguranță prevăzute de art. 439 [6] alin. (1) din Codul contravențional ține de competența instanței de judecată.*

Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 1) lit. d) din Codul contravențional, instanța judecă cauzele contravenționale în care agentul constatator sau procurorul propune aplicarea unei măsuri de siguranță dintre cele prevăzute de lege, inclusiv demolarea construcției neautorizate.

Totodată, conform art. 395 alin. (2) Cod contravențional, instanța de judecată este competentă să aplice măsuri de siguranță.

La rândul său, art. 439 [6] alin. (1) din Codul contravențional, prevede aplicarea demolării construcțiilor neautorizate în cazul faptelor prevăzute, între

altele, la art. 177 alin. (3), cu atragerea, după caz, a remedierii construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate, iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol demolarea construcțiilor neautorizate, *se dispune de către instanța de judecată*.

Prin urmare, în situația în care, în cauza privind contravenția prevăzută de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravențional, urma să fie soluționată și chestiunea aplicării măsurii de siguranță prevăzute de art. 439 [6] alin. (1) Cod contravențional, cauza urma să fie remisă spre examinare instanței de judecată competente.

În acest sens, agentul constatator nu era în drept să soluționeze cauza prin aplicarea atât a sancțiunii principale, cât și a măsurii de siguranță care revenea competenței instanței de judecată.

Însă, Colegiul penal constată că prima instanță a atribuit acestei încălcări consecințe juridice care nu rezultă din dispozițiile legale aplicabile.

Faptul că agentul constatator a depășit limitele competenței sale în ceea ce privește soluționarea cauzei și aplicarea măsurii de siguranță, nu poate fi echivalat cu aceea că, fapta descrisă în procesul-verbal cu privire la contravenție, *nu poate fi cercetată de instanța competentă și nici că această împrejurare exonerează instanța de obligația de a verifica existența sau inexistența faptei imputate și vinovăția persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional*.

Or, problema competenței agentului constatator de a emite decizia de sancționare este distinctă de problema existenței sau inexistenței faptei contravenționale și a vinovăției persoanei. Constatarea faptului că agentul constatator a emis decizia cu depășirea competenței sale, nu reprezintă prin ea însăși o constatare asupra fondului învinuirii aduse.

Prin urmare, instanța de fond urma să distingă între efectele juridice ale actului emis cu încălcarea competenței materiale și obligația instanței competente de a examina cauza sub aspectul fondului.

*În conformitate cu art. 381 alin. (4) Cod contravenționa*l, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, pentru a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care o dezvinovățesc, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Potrivit art. 458 Cod contravențional, la adoptarea hotărârii în cadrul procesului contravențional, instanța de judecată urmează să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei atrase la răspundere contravențională, precum și alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei. *În speță, însă, instanța de fond nu a realizat o asemenea examinare.*

Ori, instanța s-a limitat la constatarea încălcării competenței materiale de către agentul constatator și pornind de la această împrejurare, a încetat procesul

contravențional, fără să verifice în mod efectiv dacă fapta descrisă în procesul-verbal cu privire la contravenție a avut loc, dacă aceasta întrunește elementele contravenției prevăzute de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravențional și dacă există probe suficiente privind vinovăția lui Coadă Elena.

La caz, din materialele cauzei rezultă că au fost prezentate probe și circumstanțe care urmau a fi cercetate și apreciate de instanță, inclusiv circumstanțele referitoare la pretinsa reamplasare neautorizată a rețelei de apă, persoana care a efectuat intervenția, existența sau inexistența actelor permisive și împrejurările în care aceasta a fost efectuată. Prin urmare, instanța de fond urma să se pronunțe asupra acestor circumstanțe, în baza unei cercetări complete și obiective a probelor.

La fel, Colegiul penal reține că instanța de fond a interpretat în mod eronat efectele principiului „*ne bis in idem*„ în circumstanțele prezentei cause, deoarece acest principiu, are ca scop protejarea persoanei împotriva unei noi judecări sau sancționări pentru aceeași faptă, în situația în care cauza a fost deja soluționată definitiv în cadrul unei proceduri care a tranșat în mod efectiv acuzația.

În speță, *decizia agentului constatator din 06 octombrie 2025, a fost emisă cu încălcarea competenței materiale în ceea ce privește soluționarea cauzei și aplicarea măsurii de siguranță.* O asemenea decizie nu poate fi echivalată, în circumstanțele cauzei, cu o hotărâre judecătorească prin care instanța competentă să fi examinat fondul acuzației și să fi stabilit, în mod definitiv, existența sau inexistența contravenției și vinovăția persoanei.

Prin urmare, constatarea necompetenței agentului constatator, nu poate constitui un temei pentru a împiedica instanța competentă să examineze fondul cauzei. *În acest context*, invocarea de către instanța de fond a cauzei Gradinger v. Austria, nu justifică soluția de încetare a procesului contravențional, deoarece circumstanțele prezentei cauze diferă sub aspectul procedurii în care a fost emis actul anterior și al problemei juridice care urmează a fi soluționată.

Totodată, Colegiul penal subliniază că prezenta decizie nu conține o concluzie asupra vinovăției lui Coadă Elena.

Chestiunea vinovăției urmează a fi soluționată de instanța de fond în urma cercetării nemijlocite și complete a probelor, cu respectarea dreptului la apărare, a prezumției de nevinovăție și a tuturor garanțiilor procesuale prevăzute de lege.

Concomitent, o altă circumstanță importantă este statutul procesual al lui Mura Raisa, care din procesul-verbal cu privire la contravenție seria INST nr. 00050 din 06 octombrie 2025, este indicată în calitate de victimă. În această calitate, poziția și explicațiile lui Mura Raisa, urmează să fie examinate și apreciate de instanța de fond în măsura în care acestea prezintă relevanță pentru stabilirea circumstanțelor cauzei.

În ceea ce privește măsura de siguranță prevăzută de art. 439 [6] alin. (1) Cod contravențional, Colegiul penal reține că aceasta urmează să fie examinată de instanța competentă în cadrul rejudecării cauzei, după stabilirea circumstanțelor de fapt și soluționarea chestiunii privind existența sau inexistența contravenției.

În conformitate cu prevedrile art. 439 [6] alin. (1) Cod contravențional, demolarea construcțiilor neautorizate se aplică în cazul faptelor prevăzute, între altele, de art. 177 alin. (3) Cod contravențional și atrage, după caz, remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.

Prin urmare, măsura de siguranță nu putea fi aplicată în mod valabil de agentul constatator, *însă aceasta nu înseamnă că chestiunea respectivă nu mai poate fi examinată de instanța competentă. Ori*, în cazul în care, în urma rejudecării, instanța va constata existența condițiilor prevăzute de lege, aceasta urmează să se pronunțe și asupra măsurii de siguranță.

Colegiul penal constată astfel că instanța de fond nu a examinat în mod efectiv chestiunile esențiale prevăzute de art. 458 Cod contravențional. *În aceste circums*tanțe, soluția de încetare a procesului contravențional fiind prematură și neîntemeiată, întrucât fondul acuzației nu a fost cercetat în măsura necesară pentru adoptarea unei hotărâri legale și temeinice.

Având în vedere că pentru soluționarea cauzei, este necesară cercetarea și aprecierea probelor, precum și stabilirea circumstanțelor de fapt relevante, instanța de recurs nu poate substitui prima instanță în efectuarea integrală a acestei cercetări.

În conformitate cu art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional instanța de recurs poate dispune rejudecarea cauzei în prima instanță atunci când este necesară administrarea de probe suplimentare sau sunt constatate încălcări care impun rejudecarea cauzei.

În speță, necesitatea unei examinări complete a probatoriului și a tuturor circumstanțelor relevante impune remiterea cauzei spre rejudecare.

La rejudecarea cauzei, instanța urmează să cerceteze și să aprecieze fiecare probă în parte și toate probele în ansamblu, să verifice circumstanțele referitoare la pretinsa reamplasare neautorizată a rețelei de apă, existența actelor permisive, persoana care a efectuat intervenția, implicarea lui Coadă Elena, precum și celelalte împrejurări care prezintă importanță pentru soluționarea cauzei.

Instanța urmează, de asemenea, să examineze explicațiile lui Coadă Elena și ale victimei Mura Raisa, precum și toate celelalte probe administrate în cauză. După stabilirea tuturor circumstanțelor relevante, instanța urmează să se pronunțe asupra existenței sau inexistenței contravenției prevăzute de art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravențional, asupra vinovăției sau nevinăvăției persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional și, *după caz*, asupra aplicării măsurii de siguranță prevăzute de art. 439 [6] alin. (1) Cod contravențional.

În opinia celor indicate *supra,* Colegiul penal constată că argumentele invocate în recursurile victimei Mura Raisa și agentului constatator și-au găsit confirmare, iar hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025, urmează a fi casată integral, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Conducându-se de prevederile art. 471, art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Nord,

D E C I D E:

Recursul victimei Mura Raisa și recursul agentului constatator, inspector principal al Direcției STCDATUCC al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Codrean Roman, declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 03 decembrie 2025, adoptată în cauza contravențională în privința lui Coadă Elena în baza art. 177 alin. (3) lit. d) Cod contravențional, *se admite*, cu casarea integrală hotărârii și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător **Ion Talpă**

Judecător **Viorica Severin**

Judecător **Cristina Prisacari**